

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Kunnleiki um læring og menning

– Eg eri lívfrøðingur við sergrein í sambandinum millum plantur og soppar, og hvussu hetta kann ávirkast av m.a. veðurlagsbroytingum. Onkur spurdi meg fyri nøkrum árum síðani, hví eg við mínari bakgrund arbeiði á Námsvísindadeildini heldur enn á deild, har arbeitt verður við náttúruvísindum. Svarið er einfalt: Eg vil gera mun!

ERLA OLSEN

DEKANUR Á NÁMSVÍSINDAEILDINI

Við míni fakligu vitan í lívfrøði, eri eg tilvitað um, at samfelagið má virka á burðardyggari grund, og at veðurlagsbroytingar eru ein tann størsta hóttanin, sum er fyri framtíðina.

Hetta eru ikki viðurskipti, sum vit fáa loyst her og nú, men vit mugu í dag mynda og menta framtíðina soleiðis, at komandi ættarlið hava somu møguleikar sum tey ættarlið, sum liva í dag.

Onnur innan útbúgvingarikið við aðrari fakligari bakgrund hava onnur faklig viðurskipti,

sum tey síggja at vera grundleggjandi fyri framtíðina, men felags fyri okkum øll er okkara fatan av, at arbeiðið við at mynda og menta framtíðar ættarlið er ein tann munabesti hátturin at geva okkara íkast, nú og í framtíðini.

Námsvísindadeildin er í so máta í eini lyklastøðu, tí vilja vit gera broytingar, so er staðið, sum útbýr bæði lærarar og námsfrøðingar sera effektivt. Ikki soleiðis, at tað sæst her og nú, men tað

» **Í dagsins samfelag verða persónar ikki bert virðir fyri, hvat teir vita, men í alt størri mun eisini fyri, hvat teir kunnu gera við tað, sum**

sæst, sum frálíður.

Ofta hoyra vit, at ungdómurin nú er annaðhvørt betri ella verri sammett við fyrr. Og upp gjøgum skúlaskipanina verður mangan víst á, at tað er liðurin frammanundan, sum ikki hevur gjørt sína skyldu.

Tað kann vera, at næmingarnir í hádeild ikki duga tað, teir skulu, tí tey í miðdeild ikki hava

havt nøktandi tilfar, ella tað kann vera, at tey í miðnámi siga, at teir næmingar, ið tey fáa, ikki eru á nóg høgum fakligum stigi.

Soleiðis hevur helst altíð verið sagt, men tað sigur helst ikki so nógv um næmingarnar, sum tað sigur um tað samfelagið, vit liva í, tí grundleggjandi vitanin verður alsamt meira umfatandi og meira samansett.

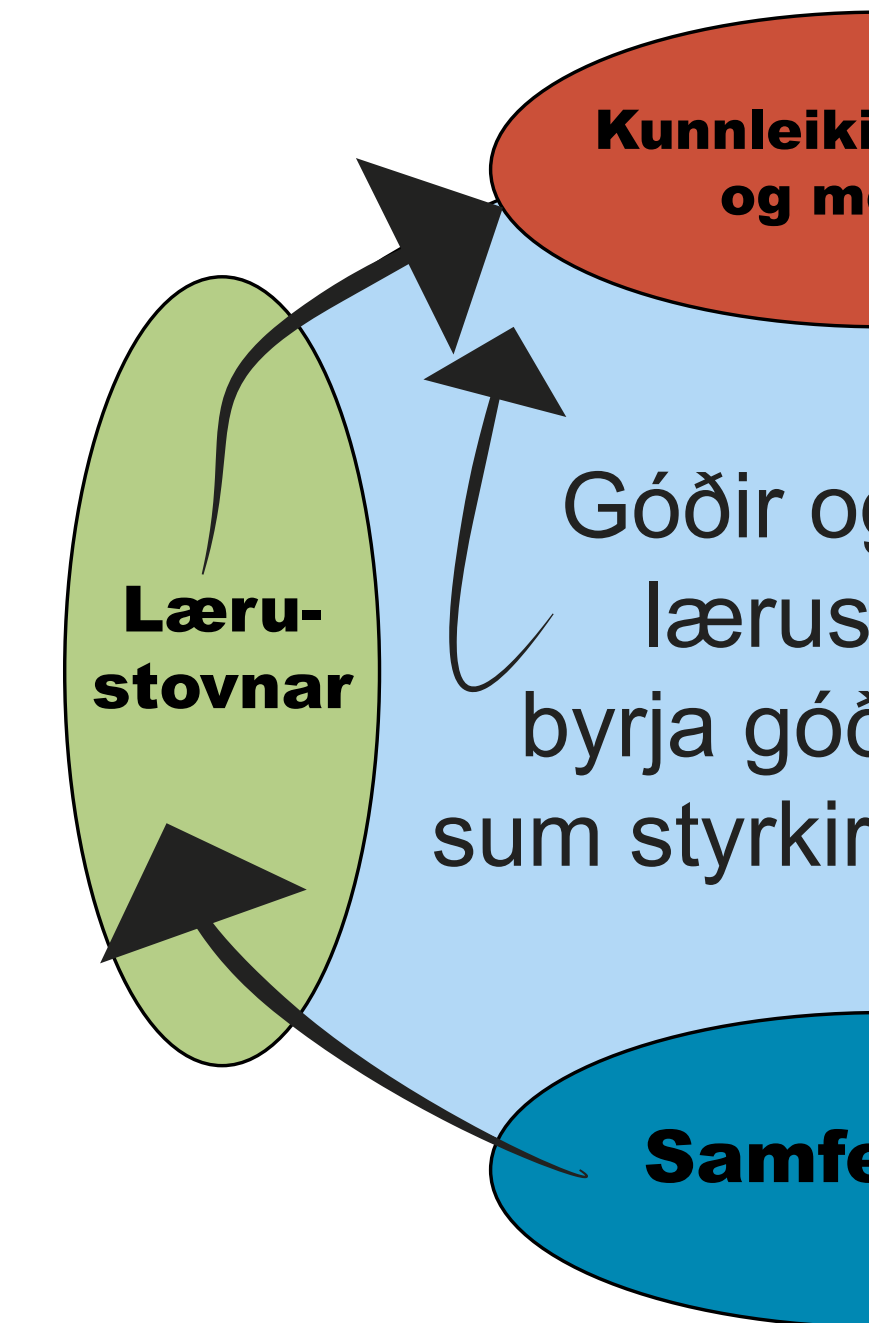
Til dømis lærði okkara ættarlið sera lítið um DNA, tá vit gingu í skúla. Nú er DNA partur av grundleggjandi vitanini, sum vit sum samfelagsborgarar eru noydd at fyrihalda okkum til.

Vit hava øll hoyrt um arvaligar sjúkur, og flestu okkara hava tilknýti til onkran, sum hevur eina arvaliga sjúku. Í hesum døgum mugu vit eisini fyrihalda okkum til, at koronakanningar nýta ílegutøkni at finna fram til smittu, og at hesar hava potentiáli fyri at kunna verða brúktar til annað enn koronakanningar, og tí er krav um loyvi frá Dátueftirlitinum fyri at gera hesar kanningar.

Vitan og vøkstur

Tann vitan, sum einstaki borgarin í dag hevur, kann ikki samanberast við ta vitan, sum fólk høvdu fyrr. Harvið er ikki sagt, at fólk fyrr vóru meira óvitandi, enn vit eru í dag, men heldur, at tey høvdu eina aðra vitan. Eina vitan, sum hóskaði til ta tíð og tað samfelag, sum tey livdu í.

Tað munnu vera fá, sum duga at lesa veðurtekn í dag, og mong eru handverkini, sum ikki eru so vanlig longur. Harvið er heldur ikki sami tørvur á, at hvør einstakur borgari kennir so nógv til hesi fornu viðurskipti, men ístaðin eigur hvør einstakur borgari at kenna til onnur minst líka fjøltáttað viðurskipti, sum til dømis koronakanningarnar om-

Kunnleiki um læring og menning er fortreyt fyri vitan og vøgstri. Grundarlagið undir vitan, hvussu týðningarmiklir lærustovnar eru, og tí tryggjar eitt vitanarsamfelag vísindafakini, men eisini um læring og menning og harvið tryggja, at allir landsins borgarar

anfryi.

Ymsar kanningar eru, sum hava kannað, hvussu væl skúlanæmingar eru fyri.

Eitt dømi um hetta eru PISA-kanningarnar, sum ikki bara kanna um næmingarnir, tá kravda skúlagongdin er um at

Tekur landsstýrið ikki Jenis av Rana í álvara?

Sambært Edmundi Joensen hevur restin av landsstýrinum tikið Jerusalem-ætlanina hjá Jenis av Rana. Um tað passar, er tað pínligt. Um tað ikki passar, er tað ábyrgdarleyst

Sjúrður Skaale

Undir stórum orðaskifti á fólkatæingi í farnu viku setti Karsten Hønge úr flokkinum SF Edmundi Joensen ein áhugavedan spurning, eftir at Edmund í síni talu hevði sagt, at øll trý londini í ríkisfelags-

skapinum skuldu hava felags politiska kós móttvegis stórveldunum.

Hønge spurdi, hvussu hetta hekk saman við, at Jenis av Rana heldur uppá, at føroyska umboðsstovan í Ísrael skal vera í Jerusalem, tá øll onnur lond uttan USA og Guatemala hava sínar ambassadur í Tel Aviv. SF'arin spurdi um

orsøkina til, at Føroyar í hesum máli velja eina aðra kós í mun til stórveldini enn restin av ríkinum.

Svarið hjá Edmundi fekk fólkatæinglimir at rista gapandi við høvðinum. Tað var nevnliga soljóðandi:

"Tað týðningarmesta er, at landsstýrið hevur ein politikk, sum gongur út uppá at stovna